

Uzaktan Eğitim

Uzaktan Eğitim Nedir? Bilgi, g¹/₄n¹/₄m¹/₄ ekonomisinde toplu¹/₄ların rekabet g¹/₄şlerini ve gelişimlik d¹/₄zelerini belirleyen en ¹/₄ncemli unsur haline gelmiştir. Bilgi ekonomisine ge¹/₄şipte eğitimden sağlıya kadar her alanda bilipim teknolojileri kullanılarak insan kaynaklarının geliptirilmesi ve yaşam boyu eğitim ¹/₄ncelikli ¹/₄ncem tabıymaktadır (2. Bilipim Burası, 2004). C değiben teknolojik yapılanmalar k¹/₄resel eğitimde yaygın ve ortak ¹/₄şların geliptirilmesine olanak verirken, aynı zamanda bireylerden beklentilerin hızla artmasına, eğitim kalitesinin uluslararası standartlar i¹/₄şinde değerlendirilmesine yol a¹/₄şmaktadır (Erbarut, 2003). Y¹/₄z y¹/₄ze eğitimin (¹/₄rg¹/₄n eğitim) temel ¹/₄şesi olan ¹/₄đrenci-eğitimci iletişiminin, uzaktan eğitimde kısmen yerini alabilmesi i¹/₄şin, yeni yaklaşımlardan yararlanılmaktadır. Uzaktan eğitim teknolojisi, uzaktan eğitimi, y¹/₄z y¹/₄ze eğitime bir alternatif olarak sunmak i¹/₄şin, b¹/₄y¹/₄k bir hızla gelişmektedir. Eğitim programı sayesinde ¹/₄đrenciler eğitim programının tamamını veya bir kısmını eğitim veren kurum merkezinden uzaktaki bir coğrafik konumda tamamlayabilmektedir (Volery ve Lord, 2000; USDLA, 2006). Uzaktan eğitim, gerek geleneksel y¹/₄ntemlerle ¹/₄ş¹/₄lemeyen eğitim sorunlarının ¹/₄ş¹/₄m arayışlarından biri olarak kabul edilmesi, gerekse sağladığı olanak ve esneklikler nedeniyle yaygınlaşmaya devam ederken ortaya ¹/₄şıkacak problemlerin ¹/₄ş¹/₄m¹/₄n¹/₄ de beraberinde getirecek bi¹/₄şimde gelişmektedir (2. Bilipim Burası, 2004). Uzaktan eğitim, uzaktan ¹/₄đrenme ve uzaktan ¹/₄đretim terimleri s¹/₄k s¹/₄k birbirleri yerine kullanılmaktadır. Bu terimlerin a¹/₄şıklamaları birbirine benzer yapılmaktadır. Kazmer ve Caroline (2004) ¹/₄re uzaktan eğitim; kiplere ¹/₄şalıpmak i¹/₄şin rastlanır fırsatlar verir fakat uzaktan eğitim kiplerinin kopulları ya da mesleki zorunluluklar ile ilgilenmez. Bu y¹/₄zden uzaktan eğitim ¹/₄nceleri ¹/₄cemektupla ¹/₄đretim¹/₄ kelimesi ile ep anlamlı olarak kullanılırken daha sonraları eğitim televizyon ile birlikte kullanılmıştır. Ama esas b¹/₄y¹/₄mesi videoyu, telekonferans sistemini, e-mail ve interneti de i¹/₄şeren iletişim teknolojileri aracılığ ile olmuştur. Uzaktan eğitim, yetipkinler ve ¹/₄niversitelere uzak mesafelerde yerleip ¹/₄đrenciler i¹/₄şin uygun bir eğitim sistemidir. Bununla birlikte, ¹/₄ uzaktan eğitim, T¹/₄rkiye gibi gelişmekte olan ve ¹/₄niversite sayışı yeterli olmayan ¹/₄kelerde, daha ¹/₄şok ¹/₄đrenciye ¹/₄niversite eğitimi sağlamada etkin olarak kullanılabılır (Yazıcı ve Altap, 1999). Arap¹/₄rmacıların yaptıkları tanımlardan yola ¹/₄şıkılmıyızda uzaktan eğitimi; ¹/₄đretici ve ¹/₄đrenenin fiziksel olarak farklı mekanlarda olduğu, ¹/₄đrenimlerin hız ve kapasitelerine g¹/₄re ayarlayarak, eğitim teknolojilerinden yararlanarak, verimli ve kaliteli bir şekilde ¹/₄đrenme - ¹/₄đretme etkinliklerini sağlamak için bir eğitim sistemi olarak tanımlayabiliriz (Keegan, 1996; Apkar, 1996; Volery ve Lord, 2000; Alkan, 1996). Baplıca uzaktan eğitim teknolojileri olarak mektup yoluyla ¹/₄đretimden, basılı materyal, radyo, televizyon, audio ve video kasetler, ¹/₄şokluortam, bilgisayar destekli eğitim, elektronik posta, internet, veritabanları, uydu teknolojileri ve videokonferanstan sanal ger¹/₄şeklik olarak genip bir yelpazede karşıyızda ¹/₄şıkılmaktadır. ¹/₄ Sınıflandıracak olursak Etkilepimli Etkilepimsiz olarak ikiye ¹/₄ ayırabiliriz. ¹/₄ ¹/₄ Internet ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler uzaktan eğitimde maliyetin d¹/₄p¹/₄r¹/₄mesinin yanı sıra, etkilepim, zengin g¹/₄rsel materyal kullanımı ve ep zamanlı-farklı zamanlı uygulama olanakları sağlamıştır. Eğitimde etkilepim ve iletişim ¹/₄şok ¹/₄nceliklidir. Uzaktan eğitim teknolojileri ilk kullanılmaya bağlandıyında genellikle etkilepimli değilken gelişen teknoloji ile ¹/₄đrenen-¹/₄đretici, ¹/₄đrenen-¹/₄đrenen ve ¹/₄đrenen-¹/₄đretici materyal etkilepimini artırmıştır. ¹/₄ Etkilepimli uzaktan ¹/₄đrenme sistemleri etkilepimin Senkron (Ep zamanlı) ¹/₄ ve Asenkron (Ep Zamansız) bi¹/₄şimde olmasını iki kategoride ele alınabilir. Uzaktan eğitimde Canlı yayın (Multi cast / Unicast-Broadcasting), ve Talep ¹/₄zerine yayın (on Demand) t¹/₄rlerine g¹/₄re etkilepim birebir-¹/₄şift y¹/₄nlı¹/₄, birden-¹/₄şođa tek y¹/₄nlı¹/₄ olabildiği gibi g¹/₄n¹/₄m¹/₄z teknolojileri ile birden-¹/₄şođa ¹/₄şift y¹/₄nlı¹/₄ etkilepim ve iletişim m¹/₄mk¹/₄n olmaktadır. Her ¹/₄şık yeni teknoloji ile yeni bir uzaktan eğitim modeli ortaya ¹/₄şıkılmıştır Kullanılacak teknolojiler metin, ses, g¹/₄r¹/₄nt¹/₄ ve elektronik ortam gibi değipik ortamlarda farklı uzaktan eğitim ama¹/₄şlı kullanım potansiyeline sahiptir. Tablo 1 ¹/₄re Uzaktan Eğitim Uygulamaları Teknolojilere Sınıflandırmıştır. ¹/₄ Tablo1 : ¹/₄ Farklı ortam ve eğitim potansiyeli arasındaki karşılaştırmalı ilipki[1] ¹/₄ Sınıflar Teknolojiler Uzaktan Uygulamaları Metin (Text) ¹/₄ Basılı material (print) ¹/₄ Bilgisayarlar ¹/₄ Ders ¹/₄niteleri ¹/₄ Destekleyici material ¹/₄ corresponde tutoring ¹/₄ Databases ¹/₄ elektronik yayıncılık (electronic publishing) Ses (Audio) ¹/₄ Kasetler, ¹/₄ Radyo Telefon Programlar Telephone tutoring, Audioconferencing G¹/₄r¹/₄nt¹/₄ (Video) Yayın (Broadcasting) Video kasetleri / diskleri Kablo / fiber optik uydumikrodalga videokonferencing Programlar dersler videokonferencing Elektronik ortam (Computing) Bilgisayarlar telefon fiber optik / uydu ISDN CD-ROM, CD-I (Interactive CD), CD-V (video CD) ¹/₄ Bilgisayar Destekli ¹/₄đretim ¹/₄ elektronik posta ¹/₄ computer conferences, ¹/₄ audio-graphics, ¹/₄ databases ¹/₄ multimedia Genel olarak zaman basılı materyaller, ipitsel ara¹/₄şlar, televizyon ve teknolojileri ve bilipim teknolojileri, uzaktan eğitimde iletişim ortamları olarak karşıyızda ¹/₄şıkılmaktadır. ¹/₄ Uzaktan eğitim programını tasarlarken hangi teknolojiyi kullanacağımıza karar vermeliyiz. Teknolojinin programa uyumu ve ¹/₄ birbirleri ile arasındaki fark iyi değerlendirilmelidir. Teknolojinin avantaj ve sakıncalarına Tablo 2 ¹/₄re değinilmiştir. ¹/₄ ¹/₄ ¹/₄ Tablo 2 : Uzaktan Eğitim Teknolojilerinin Karşılaştırmalı [2] Teknoloji Avantajlar Sakıncalar Materyal Tabıyabilir, ucuz, eripimi kolay, iyi organize edilmiş. Materyalin g¹/₄nderimi ve tesliminde gecikmeler olabilir. Derslere ilgi d¹/₄p¹/₄kt¹/₄r. Video kaset (CD-ROM ve DVD ortamına da aktarılabılır) Tabıyabilir, hareketli g¹/₄r¹/₄nt¹/₄ ve ses i¹/₄şerir. ¹/₄đrenenlerin i¹/₄şeriđi VCR cihazları yoluyla kolayca g¹/₄zden ge¹/₄şirmeleri olanaklıdır. Tek d¹/₄ze ders anlatımı t¹/₄r¹/₄nde s¹/₄ eğilimi vardır. ¹/₄şerik ilgin¹/₄ş olmadığı ya da video ile desteklenmediği takdirde s¹/₄k¹/₄ç olabilir. Videokonferans ¹/₄ ¹/₄ ¹/₄ G¹/₄r¹/₄nt¹/₄ aktarımı yoluyla ¹/₄đretim elemanı ve ¹/₄đrenenler arasında ep zamanlı ve iki y¹/₄nlı¹/₄ bağlantı kurulur. Gelişmiş teknolojiye s¹/₄ sistemlerle yeterli ses ve g¹/₄r¹/₄nt¹/₄ kalitesi sağlanır. Pahalıdır. ¹/₄-zel ortam hazırlanmasını gerektirir. Etkilepim sağlanır an desteklenmelidir. D¹/₄p¹/₄k teknolojili sistemlerde g¹/₄r¹/₄nt¹/₄ kalitesi zayıf olabilir. Akıpkan Video (Streaming Video) veya Sunumlar G¹/₄r¹/₄nt¹/₄ veya grafik ve ses aktarımı sağlar. ¹/₄gile izlenebilir. Materyalin tekrar izlenmesi olanaklıdır. Bant ¹/₄şođalma gerektirmeksizin g¹/₄ncelleştirilebilir. ¹/₄retimi video kadar zaman almaz. Tek d¹/₄ze ders anlatımı t¹/₄r¹/₄nde sunu eğilimi vardır, i¹/₄şerik ilgin¹/₄ş olmadığı ya da video ile desteklenmediği takdirde s¹/₄k¹/₄ç olabilir. ¹/₄-đretim elemanın sunum planı gerektirir. ¹/₄đrencilerin yeterli kapasitede bilgisayar ve internet bağlantısı olmalıdır. Web Bilgisayara ¹/₄şevrimi¹/₄şi olarak her an her yerden eripilebilir. ¹/₄şepitli ders y¹/₄netim yazılımları ile (sohbet, ilan panosu vb.) iletişime tepvik eder. Bilgisayara eripim ve temel bazı teknik bilgiler gerektirir. ¹/₄şevrimi¹/₄şi tartışma ara¹/₄şları, ¹/₄lan Panoları, Sohbet oturumları ¹/₄đretim elemanı ve değer ¹/₄đrencilerle ¹/₄şevrimi¹/₄şi bağlantı sağlanır. Senkron (sohbet) ya da asenkron (duyuru panosu) olabilir. Tartışmalar dahil edilebilir. G¹/₄r¹/₄nt¹/₄mler sınırlıdır. Hızlı ve doğru klavye kullanımı gerektirir. Elektronik Posta ¹/₄ Kullanımı kolay ve ucuzdur. Bilgisayar ve temel bilgisayar teknolojisi bilgisi gerektirir. ¹/₄ ¹/₄ ¹/₄

Uzaktan eğitim, uzaktan Öğretim, e-Öğrenme, uzaktan Öğrenme, aŞşık Öğrenme, dađýtık Öğrenme, eþzamanlı Öğrenme, Öğrenme, esnek Öğrenme gibi kavramlar Öğrenci ve Öğretmenin fiziksel olarak ayrı yerlerde oldukları bir eğitim sA¼recini tanımlamak iŞşin kullanılan kavramlardan bir kaŞşıdır.Â Uzaktan eğitim kavramı, bu kavramlar arasında yİllardır en yaygın kullanılanıdır. Uzaktan eğitim, fiziksel olarak ayrı ortamlarda yer alan Öğretme ve Öğrenme sA¼reAŞlerini AŞok gA¼zel bir şekilde tanımlamaktadır. Ancak son yıllarda âœœuzaktan Öğrenmeâœœ kavramı AŞzellikle Amerika Birleşik Devletlerinde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandı (Picciano, 2001). Her ne kadar uzaktan Öğrenme ve uzaktan eğitim kavramları birbirlerinin yerine kullanılıyorsa da, uzaktan Öğrenme kavramı Öğreneni daha AŞok vurgulamaktadır. GerAŞekten de son yıllarda Öğrenci-merkezli Öğrenme kavramı, Öğrenme etkinliği uzaktan olsun olmasın, her tA¼rA¼ eğitim ortamı iŞşin yaygın olarak kullanılmaya başlandı. A-öğrenci merkezli Öğrenme kavramı Öğrencinin kendi Öğrenme etkinliği ile ilgili olarak sorumluluk aldığı ortamları kullanılmaktadır. Uzaktan gerAŞekteleştirilen Öğrenmelerde Öğrenciye bA¼yA¼k sorumluluklar dA¼pmektedir. Bu yA¼zden de uzaktan Öğrenme kavramı bu tA¼r ortamlar iŞşin daha uygun bir terim gibi gA¼rA¼nemektedir.Â Uzaktan Eğitim Kavramları:Uzaktan eğitim:Farklı mekanlardaki Öğrenci, Öğretmen ve eğitim materyallerinin iletişim teknolojileri aracılığıyla bir araya getirildiği resmi veya kurumsal bir eğitim faaliyetidir.Uzaktan Öğrenme:A-öğretici ve Öğrenenin fiziksel olarak ayrı ortamlarda bulunduğu durumlarda gerAŞekteleştirilen Öğrenme etkinlikleridir.Sanal sınıf:Belli bir AŞeride bir A¼zerinden Öğrenmek amacıyla oluşan grup.e-A-öğrenme (e-Learning):Ynternet, bir A¼ veya sadece bilgisayar yolu ile gerAŞekteleştirilen Öğrenmelerdir.m-A-öğrenme (m-Learning):Mobil iletişim araçları yolu ile gerAŞekteleştirilen Öğrenmelerdir.Web tabanlı uzaktan eğitim:Web teknolojileri kullanılarak gerAŞekteleştirilen uzaktan eğitim etkinlikleridir.Yapam boyu Öğrenme:Bireyin, yapamı boyunca sA¼rekli bir Öğrenme etkinliği iŞşerisinde olması durumudur.Ep zamanlı (senkron) Öğrenme:Farklı mekanlardaki bireylerin, aynı anda AŞift yA¼nlA¼ iletişim teknolojileri yardımıyla sanal ortamda bir araya gelip gerAŞekteleştirdikleri Öğrenme.A¼evrimiAŞiş Öğrenme: Bir A¼zerinden sunulan iŞşerikle gerAŞekteleştirilen Öğrenmelerdir.Â Ep zamanlı (Senkron) uzaktan eğitim:A-öğrenme aynı anda ancak farklı ortamlarda sunulan eğitimFarklı zamanlı (asenkron) uzaktan eğitim:A-öğrenmelere hem farklı zamanlarda hem de farklı ortamlarda sunulan eğitimdir.Karma / Harmanlanmış (Blended) eğitim: Her tA¼rA¼ teknolojinin kullanılabildiği, geleneksel ve uzaktan eğitimin farklı modellerinin bir araya getirilerek dA¼zenlendiđi eğitimdir.Geleneksel eğitim: Aynı mekan ve zamanda yapılan formal eğitimdir.Eğitim: En geniş anlamıyla eğitim, toplumdaki âœœkA¼ltA¼rlenmeâœœ sA¼recinin bir parçasıdır. Formal eğitim, amaAŞşıldır; AŞnceden hazırlanmış bir program AŞerAŞevesinde planlı olarak yapılır; Öğretim yoluyla gerAŞekteleştirilen Formal olmayan (informal) eğitim, yapam iŞşinde kendiliğinden oluşan bir sA¼reAŞtir. Planlı ve amaAŞşıl değil, geliđigA¼zeldir. A-öğrenme YA¼netim Sistemi (LMS:Learning Management System): Farklı zamanlı veya harmanlanmış eğitimde Öğrencilerin ders seAŞşimi ve derse katılmasına, iŞşeriklerin sunulmasına, AŞilAŞme ve değerlendirme yapılmasına, kullanıcı bilgilerinin izlenip raporlanmasına olanak sağlayan bir YA¼netim yazılımıdır.YAŞerik: Uzaktan eğitimde belli standartlarda hazırlanarak Öğrenciye sunulan, belirlenmiş eğitim sA¼resi iŞşinde Öğrenilmesi hedeflenen edİtsel konu materyalidir. Eğitim: Geleneksel eğitimde eğitimi veren ve değerlendiren kişidir. Uzaktan eğitimde ise eğitimin verilmesinden, Öğrencilerle iletişimin kurulmasından etkileşimli ortamlarda yA¼rA¼tA¼lecek etkinliklerden, sınıfların verilip değerlendirilmesinden ve bunların YA¼ntemlerinin belirlenmesinden sorumlu olan kişidir. TÄ¼rkiyeâœœde Uzaktan A-öğretim alanındaki uygulamaları A-öğretim Alanında 3 aşamaya sınıflandıırabiliriz:1) Tartıma ve Alanda A-neriler Oluşturma (1927 -1961)2) OrtaAğretim Alanındaki Uygulamalar (1961- 1974)YÄ¼ksek A-öğretim Uygulamaları (1974 - ...)Â 1) Tartıma ve Alanda A-neriler Oluşturma (1924 -1961)Â 1924 âœœ“ Yabancı uzman raporları AŞzellikle de J.Dewey'in Öğretmen yetiştirme konusunda uzaktan eğitimi teklif etmesi, uzaktan eğitim kavramıyla tanışmamızı sağlamıştır. 1927 âœœ“ İkinci teklif ise, okuma-yazma Öğretimi iŞşin "Muhabere Yoluyla Tedrisat" uygulamasıdır.Yurdumuzda inceleme yapan komisyonun hazırladığı raporun, eğitimle ilgili bA¼lmA¼nde, okul aŞşılması ekonomik gA¼rA¼lmeyen yerlerde oturanların, teknik bilgi ve genel kA¼ltA¼rlarını geliştirmek iŞşin mektupla Öğretim kurslarının aŞşılması Önerilmiştir.1950 âœœ“ Ankara Üniversitesi Hukuk FakA¼ltesinde, Banka ve Ticaret Hukuku Raportörüne EnstitA¼sA¼nde, Yabancı Bankasının desteği ile bir bankacılık kursu aŞşılması ve bu kursunda uzaktan eğitimle yapılması dA¼bA¼nA¼lmA¼p ancak gerAŞirilememiştir.1960 âœœ“ 61 MÄ¼M (Mektupla A-öğretim Merkezi) kurularak, âœœMesleki ve Teknikâœœ alanlarla sınırlı olmak üzere bA¼nyesinde deneme faaliyetine başlandı. 1962 yılında Merkez YA¼netmeliđi oluşturularak, tanımı,Anemi,amacı ve ilerlemeye isteyenler iŞşin tercih edilebilir bir yol olduğu ilk kez resmen belgelendirilmiştir.Â 2) OrtaAğretim Alanındaki Uygulamalar (1961- 1974)TÄ¼rkiyeâœœde Uzaktan Eğitim Anlayışının Kavramsallık Boyutundan AŞşıkarak âœœ“ Uygulama Boyutuna geAŞmesiyle uygulamaların başlangıçını oluşturan dA¼nem olması nedeniyle en Anemli gelişim sA¼reci olarak gA¼ze AŞarpmaktaysa da uygulamalar ilk ve orta Ağretim dA¼zeyinde sınırlı kalmıştır. 1961 yılında MEB tarafından Mektupla A-öğretim Merkezi kurulmuş Öğretime başlandı, bu AŞalışmalar 1966 yılında Genel MÄ¼dA¼rA¼k dA¼zeyindeA AğrgA¼tlenerek sistemA AğrgA¼n eğitim alanında yaygınlaştırmıştır.Â 3) YÄ¼ksek A-öğretim Uygulamaları (1974 - ...)1974 yılında Mektupla YÄ¼ksek A-öğretim kurulmuştur. Bu gelişim yerini daha sonra Yaygın YÄ¼ksek A-öğretim Kurumuâœœna bırakmıştır. Ancak, bu gelişim de başlangıçta Â 1974 yılında Deneme YÄ¼ksek A-öğretim Okulu, 8 Mayıs 1974âœœde TÄ¼rkiyeâœœde kA¼klA¼ bir uzaktan eğitim kurumunun amacı ile kurulmuştur.1975 âœœ“ Mektupla YÄ¼ksek A-öğretim Merkezi ve Deneme YÄ¼ksek Öğretmen okulu projeleri yetersiz bütçe gerekAŞesiyle sona erdirilmiş, aynı yıl Yaygın YÄ¼ksek A-öğretim Kurumu kurulmuş, sona erdirilen Deneme YÄ¼ksek A-öğretim Okulu projesi Öğrencileri bu kuruma devredilmiştir.1979 âœœ“ YAYKUR âœœun istenilen yaygınlık ve gelişmeyi sağlamadığı gerekAŞesiyle AŞalışmalarına son verilmiştir.1981 yılında yA¼rA¼rlA¼de giren 2547 sayılı YÄ¼ksek A-öğretim Yasası ile Ankara Üniversitesi bA¼nyesinde bir AŞşık A-öğretim FakA¼ltesiA aŞşılmıştır. Bu fakA¼lte,Â uzaktan eğitim konusundaA Öğretimi yaygın hizmetleri vermektedir.1980 ve 1990âœœly yıllarda Milli Eğitim Bakanlığıâœœna bağlı olarak hizmet veren Okul Radyosu Okulu AğrgA¼n eğitimi desteklerken, isteyen herkese yaygın eğitim olanağı sağlamıştır.MEB Eğitim Teknolojileri Genel MÄ¼dA¼rA¼dA¼ bA¼nyesinde AŞad nA¼fusu dıpynda kalan bireylere uzaktan eğitim veren kurumlar ise;1992 yılında kurulmuş orta Öğrenim diploması veren AŞşıkAğretim Lisesi,1997 kuruluşu, 1998âœœde Öğretime başlayan ve 6., 7. ve 8. yıllarının AŞşılmasıyla sunarak ilkAğretim diploması veren AŞşık Yüksek Öğretim Okulu,Elektrik tesisatAŞşılığı sertifikası veren Mesleki ve Teknik AŞşık Okuluâœœdur. Â Kaynak:Â [1] Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations, World Bank Institute of the World Bank,Â October 2001.Â

[2] <http://training.ifas.ufl.edu/deft/develop/tech.htm>

Türkiye Bilim Vakfı 2003 yılında hazırlanan E-Öğrenme Kılavuzu

Salih Gökçe, "Eğitimi İyileştiren Ekiplerinde Öğrenenlerin Sorun Çözerek Öğrenmeyle İlgili Tutum ve Görüşleri", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst., Uzaktan Eğitim A.B.D., 2007 (Yüksek Lisans Tezi)

Â